

koeman en bijkerk bv
ecologisch onderzoek en advies

datum
10 juli 2013

Geert de Jonge B.V.
T.a.v. dhr. G. de Jonge
Greveling 15
9654 PM Annerveenschekanaal

ons kenmerk
2013-050

onderwerp
Rapportage FF toets
Annerveenschekanaal

Akkoord: ir. J. van Goethem (adviseur Ecologie)

Paraaf:

Deze publicatie kan geciteerd worden als:

Berg, G.J. & E. van der Ploeg. 2013. Toetsing Flora- en faunawet in verband met de voorgenomen werkzaamheden op locatie Greveling 117/119 te Annerveenschekanaal, gemeente Aa en Hunze. Rapport 2013-050, Koeman en Bijkerk bv, Haren.

Inleiding

In opdracht van Geert de Jonge B.V. te Annerveenschekanaal, heeft Koeman en Bijkerk bv een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd in verband met de voorgenomen werkzaamheden op locatie Greveling 117/119 te Annerveenschekanaal, gemeente Aa en Hunze. Binnen het plangebied staat een kerk welke behouden zal blijven. Naast de kerk zullen parkeerplaatsen en een terras worden gerealiseerd en achter de kerk zal een toiletgroep worden gebouwd.

Opzet

Tijdens het veldbezoek op 3 juli 2013, is het hele plangebied onderzocht op geschiktheid voor en het voorkomen van alle voor de Flora- en faunawet relevante planten- en diersoortgroepen. Het bestaan van beschermde natuurgebieden, Natura 2000-gebieden en gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in of rond het plangebied werd nagegaan bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I). In onderstaande tekst worden de resultaten van het onderzoek beschreven en gebruikt om de voorgenomen ingreep te toetsen aan de flora- en faunawetgeving (Bijlage II).

Postadres: Postbus 111, 9753 AC Haren
bezoekadres: Oosterweg 827, 9751 PE Haren
Telefoon: 050 8200015
E-mail: info@koemanenbijkerk.nl
www.koemanenbijkerk.nl

KvK Groningen: 09059310
BTW/VAT: NL802617557801
BANK: INHS 3118 110
IBAN: NL74060043030001
BIC: INHSNL2A

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit gazons en enkele plantsoenen rond de kerk aan de Greveling 117-119 te Annerveenschekanaal. De gazons zijn al geruime tijd niet gemaaid en ook de plantsoenen verkeren in een enigszins verwaarloosde staat. Hierdoor is een vrij kruidenrijke vegetatie tot ontwikkeling gekomen. In het gazon zijn diverse soorten algemene kruiden aangetroffen, waaronder Vogelmuur (*Stellaria media*), Witte klaver (*Trifolium repens*) en Echte koekoeksbloem (*Silene flos-cuculi*). Diverse hoog opgaande grassen hebben zich in de randen van de gazons en de plantsoenen gevestigd, waaronder naast het dominante Engels raaigras (*Lolium perenne*) onder meer Grote vossenstaart (*Alopecurus pratensis*), Glanshaver (*Arrhenatherum elatius*) en Kropaar (*Dactylis glomerata*). In de gazons werden enkele oude hopen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van de Mol (*Talpa europaea*) in het gebied. Deze soort wordt lichtbeschermd onder de Flora- en faunawet (Tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet).

De struwelen zijn eveneens matig onderhouden en bevatten een ruige ondergroei. Deze bestaat voornamelijk uit Zevenblad (*Aegopodium podagraria*), Grote brandnetel (*Urtica dioica*) en Fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*). De opgaande begroeiing bevat hoofdzakelijk Gewone vlier (*Sambucus nigra*) en Gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*).

De belangrijkste natuurwaarden liggen in de kerk zelf. Onder de dakpannen broedt een flink aantal paren van de Gierzwaluw (*Apus apus*) en ook werd de Huismus (*Passer domesticus*) aangetroffen. Ook deze soort broedt naar alle waarschijnlijkheid onder de dakbedekking, maar in kleinere aantallen dan de Gierzwaluw.

Figuur 1 Overzicht van het plangebied welke grotendeels bestaat uit gazon. Onder de dakpannen broeden gierzwaluwen en mussen.

Potenties

Door de ruige begroeiing heeft het plangebied een hoge potentie voor de Egel (*Erinaceus europaeus*), evenals de Mol een lichtbeschermd soort. Sporen van deze soort werden echter niet aangetroffen. Op enkele lichtbeschermd muizensoorten en amfibieën (overwinterend in de struwelen en onder de bebouwing) na, zijn in het plangebied echter geen beschermde soorten te verwachten, vanwege het ontbreken van geschikte biotopen.

De kerk bevat echter wel mogelijkheden voor beschermde soorten. Niet alleen wordt gebroed door een tweetal vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, ook voor vleermuizen zijn er legio mogelijkheden om zich in het gebouw te verbergen. Voor met name de Dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Laatzvlieger (*Eptesicus serrotinus*) en Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) lijken geschikte verblijfplaatsen aanwezig te zijn.

Resultaten veldbezoek

Alle, tijdens het op 3 juli 2013 afgelegde veldbezoek, waargenomen soorten zijn opgenomen in Bijlage I.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen waarop de voorgenomen ingreep in meer of mindere mate gevolgen zal hebben. Eventuele negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en mogelijkheden voor mitigerende maatregelen worden hieronder besproken.

Gevolgen van de ingreep en mitigerende maatregelen

Het plangebied kan van belang zijn voor enkele kleine zoogdieren zoals verschillende muizensoorten, Mol en Egel. Dit betreft echter soorten van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de kerk is niet uit te sluiten. Negatieve effecten van de ingreep op deze dieren zijn niet te verwachten, wanneer de kerk ongemoeid wordt gelaten.

Negatieve effecten van de ingreep op de aangetroffen beschermde vogelsoorten, in de vorm van verstoring en vernietiging van enkele nesten, worden verwacht wanneer de aanwezige beplanting wordt verwijderd gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. Om deze effecten te mitigeren wordt aanbevolen de werkzaamheden niet plaats te laten vinden in de broedperiode (voor de meeste vogels 15 maart – 15 juli) en bomen en struiken te inspecteren op broedgevallen vlak voor eventuele kap. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval wordt geconstateerd valt deze binnen de broedperiode, ongeacht de datum.

De nesten van de Gierzwaluw en de Huismus zijn jaarrond beschermd. Zolang er geen ingrepen aan de kerk zelf plaatsvinden zal er geen sprake zijn van negatieve effecten op deze vogelsoorten.

Conclusies

Er bestaat geen noodzaak tot het aanvragen van ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet. Wel blijft voor alle soorten de algemene zorgplicht gelden. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze daarom de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Voor het merendeel van de vogels die zijn aangetroffen geldt dat de nesten buiten het broedseizoen niet van belang zijn voor de instandhouding van de soort. Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd, met voorkeur in het winterhalfjaar, is het derhalve niet nodig ontheffing aan te vragen.

Wanneer in de toekomst wel werkzaamheden aan het dak van de kerk plaatsvinden zal eerst nader onderzoek moeten plaatsvinden naar het gebruik van de kerk door vleermuizen. Ook zal dan onderzocht moeten worden welke mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn voor behoud van de Gierzwaluw en de Huismuis. Vooralsnog is bij uitvoering van de nu voorgenomen werkzaamheden nader onderzoek niet noodzakelijk.

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich geen Natura 2000-gebieden of gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarop de ingreep een negatief effect zou kunnen hebben.

Literatuur

- Anonymus. 1979. Richtlijn 70/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 103 van 25/04/1979: 1-18.
- Anonymus. 1992. Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 206 van 22/07/1992: 7-50.
- Anonymus. 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten (Flora- en faunawet). *Staatsblad* 402: 1-37.
- Anonymus. 2000. Besluit van 28 november 2000, houdende aanwijzing van dier- en plantensoorten ingevolge de Flora- en faunawet (Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet). *Staatsblad* 523: 1-11.
- LNV. 2004. *Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ..., TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.*
- LNV. 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.* Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

Bijlage I Waargenomen soorten in het plangebied en hun beschermingsstatus

Alle vermelde soorten zijn waargenomen in het plangebied tijdens het veldbezoek op 3 juli 2013. FF: nummer = nummer van de tabel uit AMvB artikel 75 Flora- en faunawet waarin een onder deze wet beschermde soort is opgenomen (Tabel 1, 2 of 3), vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en zijn aangegeven met +; RL = status van soort met vermelding op de Nederlandse Rode Lijst; 0 = uitgestorven op wereldschaal, 1 = in het wild uitgestorven op wereldschaal, 2 = verdwenen uit Nederland, 3 = in het wild verdwenen uit Nederland, 4 = ernstig bedreigd, 5 = bedreigd, 6 = kwetsbaar, 7 = gevoelig, - = niet op Rode Lijst (LNV 2004).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	FF	RL
Vaatplanten			
Aardbei	<i>Fragaria</i>	-	-
Akkerereprijs	<i>Veronica agrestis</i>	-	-
Akkerkers	<i>Rorippa sylvestris</i>	-	-
Akkerkool	<i>Lapsana communis</i>	-	-
Aktermelkdistel	<i>Sonchus arvensis</i>	-	-
Akkervergeet-mij-nietje	<i>Myosotis arvensis</i>	-	-
Amerikaanse vogelkers	<i>Prunus serotina</i>	-	-
Beuk	<i>Fagus sylvatica</i>	-	-
Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i>	-	-
Bosandoom	<i>Stachys sylvatica</i>	-	-
Canadese fijnstraal	<i>Conyza canadensis</i>	-	-
Driekleurig viooltje	<i>Viola tricolor</i>	-	-
Duizendblad	<i>Achillea millefolium</i>	-	-
Echte kamille	<i>Matricaria chamomilla</i>	-	-
Echte koekoeksbloem	<i>Silene flos-cuculi</i>	-	-
Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>	-	-
Es	<i>Fraxinus excelsior</i>	-	-
Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>	-	-
Gewone esdoorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	-	-
Gewone hoornbloem	<i>Cerastium fontanum vulgare</i>	-	-
Gewone spurrie	<i>Spergula arvensis</i>	-	-
Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>	-	-
Gewoon biggenkruid	<i>Hypochaeris radicata</i>	-	-
Gewoon varkensgras	<i>Polygonum aviculare</i>	-	-
Glanshaver	<i>Arrhenatherum elatius</i>	-	-
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	-	-
Grote vossenstaart	<i>Alopecurus pratensis</i>	-	-
Grote weegbree	<i>Plantago major major</i>	-	-
Haagwinde	<i>Calystegia sepium</i>	-	-
Harig knopkruid	<i>Galinsoga quadriradiata</i>	-	-
Herderstasje	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	-	-
Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i>	-	-
Kaasjeskruid	<i>Malva sp.</i>	-	-
Kantige basterdwederik	<i>Epilobium tetragonum</i>	-	-
Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>	-	-
Klein kruiskruid	<i>Senecio vulgaris</i>	-	-
Kluwenzuring	<i>Rumex conglomeratus</i>	-	-
Kroontjeskruid	<i>Euphorbia helioscopia</i>	-	-
Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	-	-
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>	-	-
Melganzenvoet	<i>Chenopodium album</i>	-	-
Moerasdroogbloem	<i>Gnaphalium uliginosum</i>	-	-
Oranje havikskruid	<i>Hieracium aurantiacum</i>	-	-
Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>	-	-
Paarse dovenetel	<i>Lamium purpureum</i>	-	-
Perzikkruid	<i>Persicaria maculosa</i>	-	-
Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>	-	-
Rietgras	<i>Phalaris arundinacea</i>	-	-
Robertskruid	<i>Geranium robertianum</i>	-	-
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	-	-
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>	-	-

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	FF	RL
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	-	-
Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i>	-	-
Straatgras	<i>Poa annua</i>	-	-
Tandzaad	<i>Bidens</i> sp.	-	-
Veldzuring	<i>Rumex acetosa</i>	-	-
Vertakte leeuwentand	<i>Leontodon autumnalis</i>	-	-
Viltige basterdwederik	<i>Epilobium parviflorum</i>	-	-
Vingerhoedskruid	<i>Digitalis purpurea</i>	-	-
Vogelmuur	<i>Stellaria media</i>	-	-
Vrouwenmantel	<i>Alchemilla</i>	-	-
Wikke	<i>Vicia</i> sp.	-	-
Wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	-	-
Witte dovenetel	<i>Lamium album</i>	-	-
Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>	-	-
Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria</i>	-	-
Libellen en waterjuffers			
Azuurwaterjuffer	<i>Coenagrion puella</i>	-	-
Blauwe breedscheenjuffer	<i>Platycnemis pennipes</i>	-	-
Lantaarntje	<i>Ischnura elegans</i>	-	-
Vlinders			
Klein geaderd witje	<i>Pieris napi</i>	-	-
Vogels			
Geelgors	<i>Emberiza citrinella</i>	+	-
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	+	-
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	+	-
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	+	-
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	+	7
Merel	<i>Turdus merula</i>	+	-
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>	+	-
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	+	-
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>	+	-
Zoogdieren			
Mol	<i>Talpa europaea</i>	1	-

Bijlage II Wettelijk kader Flora- en faunawet

De Natuurbeschermingswet dateert uit 1967. Deze voldeed niet aan de verplichtingen van de internationale verdragen en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Anonymus 1979, 1992). Daarom is het Nederlandse natuurbeschermingsrecht aangepast. In 2002 is de Flora- en faunawet (Anonymus 1998, 2000) van kracht geworden waarin de soortenbescherming is opgenomen en in oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 ten behoeve van de bescherming van natuurgebieden in werking getreden. De teksten voor deze bijlage zijn grotendeels ontleend aan de website van het voormalig ministerie van LNV (www.minlnv.nl, nu te vinden op www.rijksoverheid.nl).

In de Flora- en faunawet is het soortenbeschermingsdeel van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn geïmplementeerd evenals het CITES¹-verdrag. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Flora- en faunawet zijn de volgende soorten als beschermd aangewezen:

- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren (met uitzondering van Zwarte rat, Bruine rat en Huismuis);
- alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten genoemd in de Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

Zorgplicht en verbodsbepalingen

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen en de wet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust gelaten worden (alleen de relevante verbodsbepalingen worden hier genoemd).

- Artikel 2: Zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.
- Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

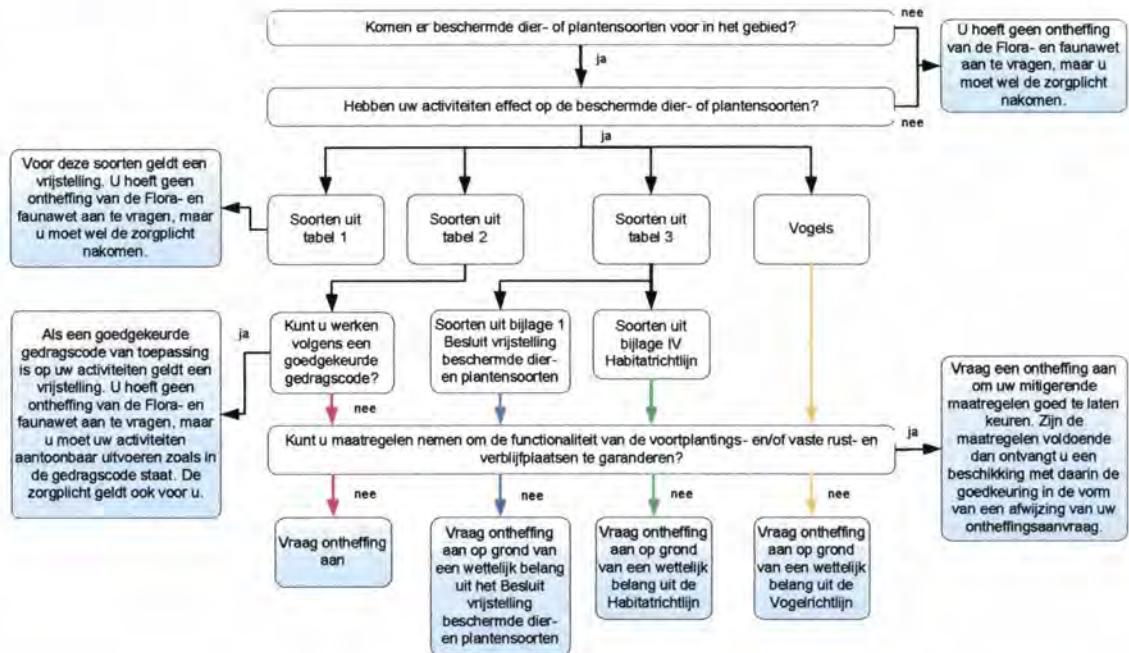
¹ CITES is het verdrag dat de internationale handel van in het wild levende dier- en plantensoorten reguleert teneinde uitsterven van soorten door overexploitatie te voorkomen.

- Artikel 11: Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 13: Het is verboden om beschermde diersoorten te vervoeren en onder zich te hebben.

Beschermingsregimes

In 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd door een inwerking getreden Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 12, zie hierboven). Ook biedt de Flora- en faunawet voor bepaalde soorten en ingrepen vrijstellingen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld (Figuur 1). De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- **Regime 1:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 1-soorten*. Dit betreft een aantal beschermde, maar vrij algemene soorten in Nederland. De gunstige staat van instandhouding in Nederland is momenteel niet in het geding en ze staan niet vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.
- **Regime 2:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 2-soorten*. Dit betreft de 'overige beschermde soorten'. Deze soorten zijn beschermd en de gunstige staat van instandhouding in Nederland kan in het geding zijn. Ze staan niet vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.
- **Regime 3:** Hieronder vallen de zogenoemde *tabel 3-soorten*. Dit betreft de 'strikt beschermde soorten'. Voor deze soorten geldt dat de gunstige staat van instandhouding in Nederland duidelijk in het geding is en/of ze staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De eerste groep betreft soorten die middels een Algemene Maatregel van Bestuur door de minister van LNV zijn aangewezen (AMvB bijlage 1-soorten). De tweede groep betreft soorten uit bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn.
- **Vogels:** Vogels zijn niet in één van bovenstaande tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken zijn jaarrond beschermd. Er worden vier categorieën onderscheiden van nesten die het hele jaar door zijn beschermd:
 1. *Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil);*
 2. *Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus);*
 3. *Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk);*
 4. *Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).*

Figuur 1 Stroomschema voor activiteiten- en werkzaamheden die uitgevoerd worden vanwege ruimtelijke ontwikkeling en -inrichting (Uit: LNV 2009).

Hoe te handelen bij het aantreffen van beschermde soorten.

- **Tabel 1-soorten:** Voor soorten uit tabel 1 geldt sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling die in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen (AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet). Voor deze soorten hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (artikel 2) blijft wel onverminderd van kracht.
- **Tabel 2-soorten:** Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor de artikelen 8 t/m 12, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code staat hoe u tijdens werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren voorkomt of minimaliseert. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en worden ingediend voor goedkeuring. Wanneer het niet mogelijk is de activiteiten via een goedgekeurde gedragscode uit te voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze maatregelen moeten voorafgaand aan de activiteiten worden goedgekeurd door middel van een ontheffingsaanvraag. Als de maatregelen voldoende zijn krijgt men een beschikking met daarin de goedkeuring van de voorgenomen maatregelen. De goedkeuring wordt gegeven in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Er is namelijk geen ontheffing nodig doordat met de mitigerende maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen.
- **Tabel 3-soorten:** Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. In dit geval dient u mitigerende maatregelen te treffen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze maatregelen moeten voorafgaand aan de activiteiten worden goedgekeurd door middel van een ontheffingsaanvraag. Wanneer de maatregelen als voldoende worden beschouwd, krijgt men een beschikking met daarin de goedkeuring van de maatregelen. De goedkeuring wordt gegeven in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Er is namelijk geen ontheffing nodig doordat met de mitigerende maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen. Wanneer geen of onvoldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen dient een ontheffing te worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (bijlage 1-soorten) of op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn (bijlage IV-soorten).
- **Vogels:** Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust (artikel 10), of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord (artikel 11), zijn verboden. De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, holen en dergelijke), inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te laten zijn, én slechts gedurende de periode dat er wordt gebroed. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen (voor de meeste vogels 15 maart - 15 juli) dient te worden ontzien. Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval wordt geconstateerd valt deze binnen de broedperiode, ongeacht de datum. Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen en deze door de ingreep zal verdwijnen is een omgevingscheck nodig. Dit houdt in dat een deskundige moet vaststellen of in de omgeving voldoende gelegenheid bestaat voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden of te bouwen. Wanneer dit niet het geval is dan moet, voor zover mogelijk, een alternatief nest worden aangeboden. Is dit niet mogelijk dan zal een ontheffing moeten worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.